

УКРАЇНА

(19) UA (11) 44547 (13) U
(51) МПК (2009)
B23K 35/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) ВИТРАТНИЙ ПОРОШКОВИЙ ЕЛЕКТРОД ДЛЯ ЕЛЕКТРОШЛАКОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ

1

2

(21) u200903523

(22) 13.04.2009

(24) 12.10.2009

(46) 12.10.2009, Бюл.№ 19, 2009 р.

(72) ПОПОВ ВЕНІАМІН СТЕПАНОВИЧ, БІЛОНІК
ІГОР МЕТОДІЙОВИЧ, КАПУСТЯН ОЛЕКСІЙ ЄВ-
ГЕНОВИЧ, ПЕТРАШОВ ОЛЕКСАНДР СЕРГІЙО-
ВИЧ

(73) ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

(57) Витратний порошковий електрод для елект-
рошлакової технології, який складається з мета-
левої оболонки та шихти з компонентів фероспла-
вів, який **відрізняється** тим, що оболонка
виконана у вигляді труби прямокутного профілю.

Корисна модель відноситься до області елект-
рометалургії, а саме до витратних електродів, які
можуть бути використані у електрошлаковій тех-
нології.

Найбільш близьким до заявленого порошково-
го електроду, за технічною суттю і результатом,
який обрано за прототип, являється порошковий
пластинчатий електрод для електрошлакового
наплавлення [1].

Витратний електрод складається з оболонки,
яка виготовлена з двох пластин листової сталі до
яких з внутрішньої сторони приварені дві проволоч-
ки. Простір між пластинами заповнений порошком.

Основними недоліками даного порошкового
електроду є те, що у якості бокових сторін елект-
роду використовують проволочку, яка при перепла-
ві буде розчинятися в основному металі і як наслід-
ок призведе до зміни хімічного складу. Для
досягнення необхідного хімічного складу сталей
виникає потреба додаткового легування шихти.
Також при виготовленні відомого порошкового ел-
ектроду спостерігається нестабільність розмірів
шихтового вікна. Вона коливається від 3,74% до
6,5%. Це впливає на режими переплаву методом
електрошлакової технології, що може призвести
до недопустимої зміни геометричних розмірів май-
бутньої відливки.

В основу корисної моделі поставлене завдан-
ня - розробки конструкції порошкового витратного
електроду для електрошлакової технології, із по-
ліпшеними характеристиками, тобто з можливістю
отримання у процесі електрошлакового переплаву
однорідного металу за хімічним складом без дода-
ткового легування і підвищеними технологічними
показниками виготовлення відливки.

Поставлене завдання вирішується наступним
чином, витратний порошковий електрод для елек-
трошлакової технології, який складається з мета-
левої оболонки та шихти з компонентів фероспла-
вів, причому оболонка виконана у вигляді труби
прямокутного профілю.

Саме така конструкція оболонки порошкового
електроду при переплаві методом електрошлако-
вої технології дає змогу отримувати однорідний
метал за хімічним складом і гладку поверхню від-
ливки без поверхневих дефектів.

Досягається це тим, що заявлений порошко-
вий електрод має оболонку площа поперечного
перетину якої менша від площі аналогу при одна-
ковій товщині несучих стінок оболонки, що призво-
дить до зменшення кількості металу у оболонці і як
наслідок у процесі переплаву відбувається менше
розбавлення литого металу, що дозволяє не за-
стосовувати додаткового легування шихти.

Оболонка має постійну площу поперечного
перетину по всій довжині електроду, завдяки чому
шихта в електроді розподілена рівномірно. Це дає
змогу витримувати задані параметри режиму ел-
ектрошлакового переплаву і як наслідок веде до
отримання якісної відливки.

Таким чином, нові ознаки при взаємодії з відо-
мими ознаками забезпечують виявлення нових
технічних властивостей - розроблено витратний
порошковий електрод для отримання сталей ме-
тодом електрошлакової технології, при переплаві
якого литий метал однорідний за хімічним скла-
дом, а отримана відливка має гладку поверхню
без поверхневих дефектів.

(19) UA (11) 44547 (13) U

Це забезпечує заявленій сукупності ознак відповідності критерію «новизна» та призводить до нових технічних результатів.

Аналоги, які містять ознаки, що відрізняються від прототипу, не знайдені, рішення явним чином не впливає з рівня техніки. Виходячи з вищевикладеного можна зробити висновок, що запропоноване технічне рішення задовольняє критерію «Винахідницький рівень».

Для експериментальної перевірки запропонованого винаходу виготовили порошковий електрод. Оболонка - труба прямокутного профілю розмірами 5×60×100мм з товщиною стінки 2мм. Шихту рівномірно засипали в оболонку і безперервно ущільнювали обертово-поступальним штовхачем. Електрод переплавляли методом електрошлакової технології на печі А-550 у мідний водоохолоджуваний кристалізатор за наступними параметрами режиму: напруга $U=36\text{В}$, струм $I=600-700\text{А}$, швидкість подачі електроду $V=0,05\text{м/хв}$.

Аналіз результатів дослідження показав, що у запропонованому порошковому електроді середнє відхилення площі поперечного перетину складає 1,2%, максимальне - 1,8%, на відміну від аналогу відповідно 3,74% і 6,5%. Параметри режиму змінювались у межах допустимих, на поверхні відливки дефектів виявлено не було, а хімічний склад отриманої відливки однорідний по всій довжині і відповідає межах ДСТУ.

Отже, проведені дослідження показали, що використання запропонованого порошкового електроду дозволяє одержувати відливки, які мають однорідний метал за хімічним складом і гладку поверхню без поверхневих дефектів, а також дозволяє зробити висновок про відповідність критерію «Промислова придатність».

Джерела інформації:

1 Шварцер. А.Я. Порошковый пластинчатый электрод для электрошлаковой наплавки [Текст] / А.Я.Шварцер, И.Я.Голуб, Г.В.Луговая // Автоматическая сварка. – 1962. - №11. - с.71-76.